

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 18Csp/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122463146
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lenka Kvasnicová
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2023:6122463146.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín sudkyňou Mgr. Lenkou Kvasnicovou v právnej veci žalobcu Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., so sídlom Bajkalská 30, Bratislava - Ružinov, IČO 31335004, proti žalovaným 1) A. B., nar. XX.XX.XXXX, bydliskom C. XXXX/XX, D. E. F., a 2) G. B., nar. XX.XX.XXXX, bydliskom C. XXXX/XX, D. E. F., obom zastúpeným JUDr. Peter Vachan, advokát, s. r. o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO 47445092, o zaplatenie 5.496,77 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žaloba sa z a m i e t a.

II. Žalovaným 1/, 2/ sa voči žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa po úprave podanou žalobou domáhal od žalovaných 1), 2) zaplatenia istiny vo výške 4.147,30 eur, úroku do vyhlásenia splatnosti vo výške 226 eur, poplatkov vo výške 24,75 eur, úroku vo výške 6,59 % ročne zo sumy 609,60 eur od 17.07.2020 do 31.08.2022 a zo sumy 4.147,30 eur od 01.09.2022 do zaplatenia, najviac do výšky 3.133,73 eur a úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 489,12 eur od 17.07.2020 do 31.08.2022 a zo sumy 4.172,05 eur od 01.09.2022 do zaplatenia. Súčasne žiadal i náhradu trov konania. Svoju žalobu odôvodnil tým, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. 1851353 5 03 uzavrel so žalovanými zmluvu o úvere č. 1851353 5 03, v súlade s ktorou poskytol žalovaným medziúver vo výške 5.500 eur.

V zmysle č. VIII bod 8.1 zmluvy o úvere sa poplatok za medziúver zaúčtoval pri prvej výplate medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Poznamenal, že žalovaní sa zaviazali splatiť úver pravidelnými mesačnými splátkami počas prvých troch rokov vo výške 40,27 eur a po uplynutí tejto doby sumou vo výške 44,85 eur. Do pridelenia cieľovej sumy túto sumu tvoria vklady na konto sporenia vo výške 11,89 eur a zvýhodnený 5,59 % ročný úrok za medziúver pre prvé tri roky vo výške 28,38 eur a 6,59 % ročný úrok za medziúver po 3. roku vo výške 32,96 eur a poplatok za poistenie typu A vo výške 2,75 eur. Dodal, že po pripísaní vkladu na konto sporenia preúčtoval z konta stavebného sporenia na konto medziúveru prísluňajúcu časť vkladu rovnajúcu sa dlžným úrokom z medziúveru a poplatku za poistenie. Od júla 2014 začal účtovať poplatok za poistenie na konto medziúveru. Splátky boli splatné k 15. dňu v mesiaci. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky a medziúver prestali riadne a včas splácať. Listom zo dňa 04.05.2020 ich vyzval na doplatenie omeškaných splátok, pričom ich upozornil, že v prípade, ak omeškané splátky nebudú doplatené, bude požadovať splatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Keďže omeškané splátky neboli doplatené, listom zo dňa 16.07.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru. Listom zo dňa 30.09.2022 vyzval žalovaných na plnenie, ale žalovaní dlžnú sumu neuhradili. Žalobca ďalej uviedol, že ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti zaúčtoval nasporenú sumu vo výške 910,18 eur so sumou poskytnutého medziúveru vo výške 5.500 eur, čo predstavuje istinu vo výške

4.589,82 eur. Dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje sumu vo výške 4.885,57 eur a pozostáva zo sumy istiny vo výške 4.589,82 eur, z nezaplatených úrokov vo výške 6,59 % ročne za medziúver zo sumy 5.500 eur do 16.07.2020 v sume 226 eur, z nezaplatených poplatkov za poistenie od 11/2019 do 7/2020 vo výške 24,75 eur a z nezaplatených poplatkov za upomínanie spolu vo výške 45 eur. Poplatky za upomienky si v tomto konaní neuplatňuje. Poznamenal, že požadovaním predčasného splatenia úveru úverová zmluva nezaniká a v zmysle čl. X bod 10.19.3 úverovej zmluvy úročí istinu dohodnutým úrokom vo výške 6,59 % ročne a v zmysle čl. IX bod 9.2 zároveň celý zostatok dlhu vyčíslený ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti. Po vyhlásení mimoriadnej splatnosti bola pohľadávka čiastočne splnená vo výške 442,52 eur, ktorá suma bola započítaná na istinu. V súvislosti s nárokom na úrok z úveru poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019. Zastáva názor, že bonitu žalovaných riadne skúmal v súlade s vtedy platnými právnymi predpismi. K údajom o priemernej RPMN uviedol, že hodnota priemernej RPMN 19,25 % vyplýva zo súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2013 z časti vážený priemer priemerných hodnôt RPMN za všetky typy spotrebiteľských úverov. Zdôraznil, že poskytuje úvery na stavebné účely podľa zákona o stavebnom sporení, ktoré sa striktným dodržiavaním účelového použitia odlišujú od bežných spotrebiteľských úverov vstupujúcich do súhrnných informácií zverejňovaných MF SR. Tieto spotrebiteľské úvery vykazujú obrovské rozdiely vo výške RPMN v závislosti od výšku úveru, splatnosti a zabezpečenia. V záujme vhodnejšieho informovania klienta o priemernej RPMN na príslušný spotrebiteľský úver zodpovedajúci čo najviac charakteru stavebného úveru sa rozhodol používať vážený priemer všetkých typov spotrebiteľských úverov, ktorého výška je stabilnejšia a lepšie zodpovedá porovnaniu s úvermi poskytovanými stavebnou sporiteľňou. Má preto za to, že údaj o priemernej RPMN v zmluve riadne uviedol. V tejto súvislosti dal do pozornosti rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 10Csp/1/2022 zo dňa 02.03.2022. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru uviedol, že v upozornení na vyhlásenie splatnosti bola riadne uvedená suma, s ktorou sú žalovaní v omeškaní a žiadny predpis neurčuje povinnosť konkretizovať, z čoho predmetná suma pozostáva, ktoré splátky sú v nej zahrnuté. Podstatou tohto upozornenia je, že žalovaní boli upozornení na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Ani v oznámení o vyhlásení predčasnej splatnosti nie je povinný uvádzať, pre ktorú omeškanú splátku bola splatnosť vyhlásená. Jediná zákonná povinnosť je, aby boli žalovaní na možnosť zosplatnenia riadne upozornení. Tu poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7CoCsp/4/2021 zo dňa 31.03.2022. Pokiaľ ide o vyhlásenie splatnosti do najbližšej splátky, uviedol, že vyhlásiť splatnosť je jeho právo, nie povinnosť. Žalovaní od upozornenia na vyhlásenie splatnosti do samotnej splatnosti neuskutočnili žiaden vklad. Žalovaným poskytol čas na doplatenie omeškanosti. Keďže sa tak nestalo, vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Opakovane zdôraznil, že bonitu žalovaných riadne skúmal. Schopnosť klienta bola preverená z analýzy jeho finančného správania sa v úveroch, ktoré splácal v PSS, a. s., a v inej finančnej inštitúcii. Žalovaní predmetným úverom refinancovali úver, ktorý mali v ČSOB, a. s., so splátkou vo výške 42,41 eur. V zmysle usmernenia NBS, v prípade, ak klient pravidelne minimálne 12 mesiacov splácal úver a splátka nového úveru bola nižšia ako splátka pôvodného úveru, bolo možné poskytnúť úver s tzv. preverenou bonitou z úveru. Splátka refinancovaného úveru bola vo výške 42,41 eur a splátka nového úveru bola vo výške 42,10 eur a žalovaní si riadne plnili svoje záväzky po dobu minimálne 12 mesiacov. Žalovaní ako zdroj príjmu predložili IČO zamestnávateľa, čo bolo preverené v Sociálnej poisťovni. Žalovaných tiež preveril v SRBI a vzhľadom na tieto skutočnosti posúdil žalovaných ako klientov, ktorí spĺňajú podmienky postačujúcej bonity na to, aby im bol poskytnutý predmetný úver. V zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 je priznaná veriteľovi voľná miera úvahy pri určení, či informácie, ktoré má k dispozícii, sú dostatočné na potvrdenie úverovej bonity a či ju musí overiť aj inými prostriedkami. Poznamenal, že aj žalovaní musia niesť zodpovednosť za svoju finančnú situáciu a za následky toho, keď si zoberú úver a prestanú si plniť svoje povinnosti.

2. Žalovaní 1), 2) s podanou žalobou nesúhlasili. Uviedli, že žalobca v žalobe neuviedol, akým spôsobom bola overená ich bonita a poukázali na ustanovenia §§ 7 ods. 1 a 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Veriteľ je povinný konať s odbornou starostlivosťou a vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Majú za to, že žalobca nepostupoval s odbornou starostlivosťou, keďže si nepreveril, aká suma im ostáva k dispozícii po odpočítaní všetkých nákladov na živobytie a všetky úvery od celkového príjmu. Mali nízky príjem a bolo len otázkou času, kedy dôjde k porušeniu platobnej disciplíny. Tu poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn.

11Co/117/2017 zo dňa 16.05.2017 ako aj na rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. III. ÚS 4129/18 zo dňa 26.02.2019. Sankcia uvedená v § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. má za následok, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti je potrebné považovať za neplatné. Tiež poukázali na ustanovenie § 9 ods. 2 písm. y) tohto zákona, podľa ktorého je podstatnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere údaj o priemernej RPMN. Podľa súhrnných informácií o údajoch o novoposkytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 1. štvrtrok 2013 bola priemerná hodnota RPMN stanovená na 16,27 %. Zmluva obsahuje údaj 19,25 %, čiže údaj nesprávny. Dodali, že zmluva nemá obsahovať údaj o vážených priemeroch hodnôt RPMN za všetky typy spotrebiteľských úverov. Uvedenie nesprávnej výšky priemernej RPMN má za následok absenciu údajov o priemernej RPMN a v zmysle § 11 ods. 2 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné úver považovať za bezúročný a bez poplatkov. Majú za to, že zo strany žalobcu neboli splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle §§ 53 ods. 9 a 565 Občianskeho zákonníka. Za výzvu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nemožno považovať list označený ako "Upozornenie na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti", nakoľko v tomto liste nie je uvedené, s ktorou splátkou je klient v omeškaní viac ako 3 mesiace a zároveň im žalobca oznamuje, že ak nedôjde k úhrade dlžnej sumy dňa 26.05.2020, vyhlási mimoriadnu splatnosť. V liste zo dňa 16.07.2020 označenom ako "Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru" žalobca uvádza, že mimoriadnu splatnosť vyhlásil ku dňu 16.07.2020, nie je však uvedené. Pre omeškanie ktorej splátky bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru. Zastávajú názor, že ustanovenia §§ 53 ods. 9 a 565 Občianskeho zákonníka uvádzajú základné náležitosti, ktoré by mali tieto právne úkony okrem náležitostí podľa § 34 Občianskeho zákonníka obsahovať, a preto pre neurčitosť dátumu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a nezrozumiteľnosť určenia mesačnej splátky, s ktorou boli v omeškaní viac ako 3 mesiace a pre omeškanie s ktorou bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, sú tieto právne úkony neplatné. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2017 zo dňa 28.06.2018 ako aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7CoCsp/32/2022 zo dňa 15.06.2022 a rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 zo dňa 15.12.2020 publikované v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 1/2021. Žalobca teda nemá nárok na splátky, ktorých zročnosť nastane po vyhlásení rozhodnutia súdu vo veci samej.

3. Súd za účelom prejednania veci nariadil na deň 27.07.2023 pojednávanie, na ktoré sa nedostavili strany sporu, hoci mali predvolanie riadne a včas doručené. Svoju neúčast' obe strany ospravedlnili a súhlasili s prejednaním veci v ich neprítomnosti. Súd preto prejednal vec v neprítomnosti strán sporu, pričom prihliadol na obsah spisu.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením zmluvy o úvere zo dňa 18.07.2013, všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, amortizačnej tabuľky, súhlasu s prijatím do poistenia, upozornenia na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.05.2020, doručeníek, oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 16.07.2020, doručeníek, predžalobnej výzvy na zaplatenie dlhu zo dňa 30.09.2022, doručeníek, výpisu z účtu zosplatneného medziúveru, výpisu z účtu stavebného sporenia, lustrácie žalovaných v úverovom registri, lustrácie žalovaných v Sociálnej poisťovni, ktoré listinné dôkazy predložil žalobca, a zistil nasledovný skutkový stav:

5. Žalobca dňa 18.07.2013 uzavrel so žalovanými 1), 2) zmluvu o úvere, ktorou sa zaviazal žalovaným poskytnúť medziúver vo výške 5.500 eur, ktorý sa po pridelení cieľovej sumy zmení na stavebný úver vo výške cca 3.246,44 eur. Žalovaní sa zaviazali v období medziúveru vkladať na účet stavebného sporenia mesačne sumu 11,89 eur a medziúver splácať v 187 mesačných splátkach vrátane poplatku za prijatie do poistenia po 28,38 eur vždy k 15. dňu v mesiaci pre prvé 3 roky. Výška splátky vrátane poplatku za prijatie do poistenia pre 4. a 5. rok bola dojednaná v sume 32,96 eur. Úroková sadzba medziúveru pre prvé 3 roky bola dojednaná vo výške 5,59 % ročne a pre 4. a 5. rok vo výške 6,59 % ročne. Výška stavebného úveru po pridelení cieľovej sumy bola dojednaná na sumu 3.246,44 eur. Stavený úver sa žalovaní zaviazali splácať v 92 mesačných splátkach po 44,85 eur vždy k 15. dňu v mesiaci. Úroková sadzba stavebného úveru bola stanovená vo výške 4,75 %. Konečná splatnosť medziúveru a stavebného úveru bola stanovená na deň 15.10.2036. Výška RPMN pre stavebný úver bola stanovená na 6,76 % a pre medziúver na 7,38 %. Priemerná RPMN bola určená vo výške 19,25 %. Celková čiastka medziúveru predstavovala sumu 12.462,68 eur. Podpisom súhlasu s prijatím do poistenia žalovaný 1) súhlasil s prijatím do poistenia typ A.

6. Z amortizačnej tabuľky pre medziúver a stavebný úver vyplýva, že fáza medziúveru bola stanovená na obdobie rokov 2013 až 2029, pričom v tomto období žalovaní neboli povinní splácať istinu, splácali

len úroky a poplatky. Fáza stavebného úveru bola stanovená na obdobie od 3/2029 do 10/2036. V tejto fáze žalovaní boli povinní splácať istinu úveru, úroky a poplatky.

7. Upozornením na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 04.05.2020 žalobca upozornil žalovaných 1), 2) na omeškanie splátok vrátane splátky za 5/2020 v celkovej výške 219,40 eur a vyzval ich, aby dlh uhradili najneskôr do 26.05.2020. Súčasne im oznámil, že ak dlh v stanovenej lehote nezaplatia, vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru. Zásielku s upozornením žalovaní 1), 2) prevzali dňa 06.05.2020.

8. Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 16.07.2020 oznámil žalobca žalovaným 1), 2), že ku dňu 16.07.2020 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, nakoľko sú v omeškaní s platením úrokov z medziúveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace. Celkový dlh tak predstavuje sumu 4.885,57 eur. Súčasne ich vyzval na zaplatenie uvedeného dlhu v lehote 5 dní. Oznámenie žalovaní 1), 2) prevzali v júli 2020.

9. Predžalobnou výzvou zo dňa 30.09.2022 žalobca vyzval žalovaných 1), 2) na úhradu dlhu v celkovej výške 5.587,28 eur. Výzvu žalovaní 1), 2) prevzali dňa 06.10.2022.

10. Z výpisu z účtu zosplateného medziúveru vyplýva, že žalovaní uhradili poslednú splátku dňa 18.11.2019. Po zosplatení uhradili sumu 442,52 eur.

11. Z lustrácie žalovaných v úverovom registri vyplýva, že žalovaný 1) mal jeden spotrebný úver, ktorý bol ukončený predčasne ku dňu 31.03.2011. Okrem toho mal ďalší spotrebný úver, ktorý splácal po 295 eur mesačne a zostávajúca suma na úhradu v 6/2013 bola vo výške 43.931 eur. V období rokov 2009 až 2011 žalovaný 1) 6x požiadal o spotrebný úver. 4 žiadosti boli odvolané a 2 odmietnuté. Žalovaný 1) mal tiež povolený debet na bežnom účte, ktorý bol ukončený ku dňu 31.03.2011, a kreditnú kartu, ktorá bola ukončená dňa 05.04.2011. Tiež u neho figuruje úver na stavebné sporenie s konečnou splatnosťou 15.02.2036 a výškou splátky 143 eur. Ďalší úver na stavebné sporenie bol ukončený predčasne ku dňu 26.10.2009. U žalovanej 2) nad rámec úverov vykázaných aj u žalovaného 1) figuroval osobný úver, ktorý bol predčasne ukončený dňa 24.01.2011, kontokorentný úver ukončený dňa 22.03.2011. Žalovaná 2) v roku 2009 až 2011 požiadala 9 x o spotrebný úver, z toho 5x bola žiadosť odvolaná a 4x odmietnutá. V roku 2013 požiadala žalovaná 2) jedenkrát o spotrebný úver; žiadosť bola odmietnutá.

12. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni vyplýva, že žalovaný 1) je zamestnaný na základe dohody o pracovnej činnosti, u vtedy aktuálneho zamestnávateľa nepracoval aspoň 90 dní, za predposledný mesiac mal vymeriavací základ aspoň 1, priemerný vymeriavací základ za posledné 3 mesiace mal aspoň 9. Žalovaná 2) je zamestnaná u vtedy aktuálneho zamestnávateľa aspoň od 1/2013, vymeriavací základ mala aspoň 1, za posledných 6 mesiacov mala priemerný vymeriavací základ aspoň 9.

13. Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon"), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 7 ods. 1, 2 zákona, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne

aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

16. Podľa § 11 ods. 2 zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

17. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba podaná žalobcom nie je dôvodná. Po preskúmaní predmetnej zmluvy možno konštatovať, že sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, nakoľko ide o taký typ zmluvy, ktorej obsah spotrebiteľ nemohol podstatným spôsobom ovplyvniť, pretože táto bola už vopred pripravená, predtlačená. Dodávateľom v tomto prípade je žalobca, ktorý pri uzatváraní zmluvy vykonával svoju podnikateľskú činnosť a spotrebiteľom sú žalovaní 1), 2), ktorí pri uzatváraní zmluvy nevykonávali žiadnu obchodnú alebo inú činnosť. Povinnosťou veriteľa pred tým, ako poskytne spotrebiteľovi úver, je s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa požadovaný úver splácať. Znamená to teda, že veriteľ je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Informácie pre rozhodnutie veriteľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto veriteľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver (t. j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, domácnosť alebo nezaopatrené deti). Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. V predmetnej veci má súd za to, že žalobca nedostatočne skúmal schopnosť žalovaných splácať úver. Žalobca síce vykonal šetrenie v úverovom registri a v Sociálnej poisťovni, avšak ani z jednej listiny nie je zrejماً výška príjmov žalovaných, ich výdavky, vyživovacie povinnosti a pod. Nie je tak zrejماً, ako žalobca dospel k záveru o schopnosti žalovaných splácať požadovaný úver. Pokiaľ žalobca v tomto smere poukazoval na usmernenie NBS, podľa ktorého pri refinancovaní úveru sa spotrebiteľ považuje za prevereného, ak výška splátky nového úveru je nižšia ako výška splátky pôvodného úveru, s takýmto usmernením a postupom súd nemôže súhlasiť. Zákon jednoznačne stanovuje povinnosti veriteľa a tie nemožno vylúčiť inou ako zákonnou normou. Navyše, schopnosť spotrebiteľa splácať úver sa za dobu od poskytnutia pôvodného úveru do poskytnutia nového úveru mohla podstatným spôsobom zmeniť. Bolo by preto nezodpovedné, kedy sa veriteľ spoliehal na pôvodnú schopnosť spotrebiteľa splácať úver a túto si náležite a s odbornou starostlivosťou nepreveril.

18. S poukazom na uvedené možno konštatovať, že žalobca nedostatočne skúmal schopnosť žalovaných splácať úver, pričom zo strany žalobcu sa jedná o hrubé porušenie povinností vyplývajúcich z ustanovenia § 7 ods. 1 zákona. Ustanovenie § 11 ods. 2 zákona sankcionuje takéto hrubé porušenie povinnosti veriteľa tým, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Navyše má súd za to, že v dôsledku porušenia uvedených povinností veriteľa, nemôže veriteľ od spotrebiteľa ani požadovať jednorazové splatenie úveru. V súdnej veci tak žalobca nemá nárok na žiadne úroky a poplatky a čo sa

týka istiny, žalobca by mohol požadovať len tú časť, ktorá by bola ku dňu vyhlásenia rozhodnutia splatná, keďže pre porušenie svojich povinností nemohol úver predčasne zosplatiť. Podľa amortizačnej tabuľky však žalovaní neboli v období medziúveru povinní splácať istinu; túto mali začať splácať až od marca 2029, a preto ku dňu vyhlásenia tohto rozhodnutia žalovaní neboli v omeškaní so splácaním akejkoľvek časti istiny, v dôsledku čoho žalobca nemá nárok ani na zaplatenie istiny. Vzhľadom k uvedenému, zamietol súd žalobu v celom rozsahu ako nedôvodnú. Keďže súd z vyššie uvedeného dôvodu žalobu zamietol, nezaoberal sa z hľadiska hospodárnosti ďalšou obranou žalovaných.

19. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

20. V danej veci boli v celom rozsahu úspešní žalovaní 1), 2), preto im súd priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trenčíne, pokiaľ sa tohoto práva po vyhlásení rozsudku účastníci výslovne nevzdali.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 132 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.